

Министерски съвет
Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОМБУДСМАНА (ОБН. ДВ. БР.48 ОТ 23 МАЙ 2003Г., ИЗМ. ДВ. БР.30 ОТ 11 АПРИЛ 2006Г., ИЗМ. ДВ. БР.68 ОТ 22 АВГУСТ 2006Г., ИЗМ. ДВ. БР.42 ОТ 5 ЮНИ 2009Г., ИЗМ. ДВ. БР.97 ОТ 10 ДЕКЕМВРИ 2010Г., ИЗМ. И ДОП. ДВ. БР.29 ОТ 10 АПРИЛ 2012Г., ИЗМ. ДВ. БР.15 ОТ 15 ФЕВРУАРИ 2013Г., ИЗМ. ДВ. БР.7 ОТ 19 ЯНУАРИ 2018Г., ИЗМ. И ДОП. ДВ. БР.20 ОТ 6 МАРТ 2018Г., ДОП. ДВ. БР.11 ОТ 2 ФЕВРУАРИ 2023Г., ИЗМ. ДВ. БР.84 ОТ 6 ОКТОМВРИ 2023Г., ИЗМ. И ДОП. ДВ. БР.29 ОТ 2 АПРИЛ 2024Г.)

[линк към консултацията](#)

№	Дата	Наименование на лицето	Декларирайте дали действате от свое име или защитавате позиция от името на друго лице/група лица.	Коментар
1	13.05.2026 14:34	Програма за правна защита на бежанци и мигранти Български хелзинкски комитет	Действа от свое име	V. По § 5 ЗИД 30 - чл. 28и, ал. 3: Правилната терминология, която следва да бъде употребена в текста, е „устен и писмен превод“.

2	13.05.2026 14:32	Програма за правна защита на бежанци и мигранти Български хелзинкски комитет	Действа от свое име	IV. По § 5 ЗИД ЗО - чл. 28з, ал. 1: В контекста на предложението за нови ал. 4 и 5 на чл.19, текстът на разпоредбата на чл.28е, ал. 1 следва да се допълни така: „Чл. 28з. (1) Омбудсманът като Национален механизъм за наблюдение, може със заповед да делегира изцяло или частично правомощията си по чл. 28е на служители от неговата администрация, както и да възлага провеждането на проверки на редовен или случаен принцип или проучването на случаи по направени жалби на международни и неправителствени организации въз основа на споразумения за сътрудничество.“
---	------------------	--	---------------------	--

3	13.05.2026 14:31	Програма за правна защита на бежанци и мигранти Български хелзинкски комитет	Действа от свое име	III. По § 5 ЗИД ЗО - чл. 28е, ал. 3: Предвижда се, че достъпът до медицинските досиета се осъществява единствено от квалифициран медицински персонал, което би направило обективно невъзможно осъществяването на функциите на омбудсмана по наблюдение на основните права, в които се включва и закрилата на здравето по чл. 52, ал.3 от Конституцията, освен ако в администрацията на омбудсмана не се назначат служители с квалификация за упражняване на медицинска професия.
---	------------------	--	---------------------	---

II. По § 3, т. 1 ЗИД 30 - чл. 19: Чл. 10, §2, ал. 4 от Регламент (ЕС) 2024/1356 изрично урежда включването в независимия механизъм за наблюдение на процедурата по скрининг, а на основание преpraщaщата норма на чл.43, §4 от Регламент (ЕС) 2024/1348 - и в наблюдението на граничната процедура за убежище, на съответни международни и неправителствени организации и публични органи, които са независими от органите, извършващи скрининга (МВР). Като се има предвид отдалечеността на основната входна външна българо-турска граница от седалището на омбудсмана, както и значителният брой физически лица, които ще бъдат обхванати от тези процедури[1], е обективно невъзможно администрацията на омбудсмана да е в състояние да провежда изискуемите от регламента проверки на място, особено в случаите на подадени индивидуални жалби, когато проверката е задължителна. Ето защо е необходимо да не се изключва възможността за уредба на сътрудничеството с

				<p>а по скрининг и граничната процедура по убежището и разработват и предлагат в пределите на своята компететност законодателни и административни мерки за изпълнението на неговите препоръки.“ [1] През 2025 г. ГДГП и ДМ на МВР са задържали общо 3,306 граждани на трети страни на входна и изходна граница и във вътрешността на страната, докато ДАБ при МС е регистрирала общо 3,895 чужденци търсещи закрила.</p>
--	--	--	--	--

I. По § 2, т. 1 от ЗИД на ЗО - чл. 18а: 1.1. В предложението първо на чл.18а, ал. 2 между изброените нормативни актове, които следва да бъдат спазвани от служителите в администрацията на омбудсмана, липсват нормите на общностното право. А именно тези норми, чл.10 от Скрининг регламента (ЕС) 2024/1356 и чл.24, §4 от Процедурния регламент (ЕС) 2024/1348, са поводът и основанието за създаването на допълнителната компетентност на омбудсмана като национален превантивен механизъм в процедурите по скрининг и граничните процедури по убежище. Разпоредбата на чл.18а, ал.2 следва да се допълни в този смисъл: „(2) Служителите в администрацията на омбудсмана при изпълнение на служебните си задължения и в рамките на делегираните им правомощия на омбудсмана в изпълнение на механизмите по чл. 19, ал. 2 и 3 са независими и се подчиняват само на Конституцията, законите, общностните норми на правото на Европейския съюз и ратифицираните международни договори. по които Република

				<p>1. Център за правна помощ „Глас в България“ (ЦПП) последователно поддържа позицията си по отношение на новия Пакт на ЕС, че предвиденият в Регламент (ЕС) 2024/1356 независим механизъм за наблюдение на спазването на основните права на чуждестранните граждани във връзка със скрининга не е достатъчен, за да отговори на реалната необходимост от ефективни механизми за проследяване на отговорността при нарушения на тези права. Създаването на пореден механизъм, чиито правомощия се изчерпват с издаване на препоръки, не отговаря на реалностите на системните проблеми, свързани с нарушенията на основните права на мигранти и търсеци закрила лица. За да бъде подобен механизъм действително ефективен, е необходимо неговите правомощия да бъдат разширени, като например препоръките му придобият задължителен характер за компетентните органи с предвидени санкциониращи механизми при тяхното неизпълнение, както и да му</p>
--	--	--	--	---

				<p>нтерес на самата администрация да бъде подпомогната от експертизата и капацитета на такива организации, което би допринесло за по-ефективно и обективно наблюдение върху спазването на основните права.</p> <p>3. Предвид новите функции на омбудсмана като национален механизъм за наблюдение, следва да бъде осигурен допълнителен финансов и експертен ресурс за институцията, който да гарантира ефективното изпълнение на тези правомощия. Още повече, предвижда се скринингът да се провежда в гранични райони, извън големи населени места, което на практика засилва необходимостта от допълнителен експертен и финансов капацитет. Само по този начин може да се осигури ефективен достъп на мониторинговия механизъм до скрининг центрите и реално упражняване на функциите му.</p>
--	--	--	--	--

СТАНОВИЩЕ Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за омбудсмана УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЕЧЕВ, Във връзка с публикувания проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за омбудсмана (ЗО) предоставям на Вашето внимание следното становище: I. По проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗО С проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗО, на институцията на омбудсмана се делегират нови функции на независим механизъм за наблюдение на основните права по границите съобразно чл. 10 от Регламента за скрининг (Регламент (ЕС) 2024/1356) за въвеждане на скрининг на граждани на трети страни на външните граници на ЕС. В същото време, във връзка с практическата реализация на предоставените нови правомощия, същите трябва да бъдат допълнително развити и с проект за изменение на Правилника за организацията и дейността на омбудсмана (ПОДО), който се изготвя и внася от омбудсмана в Народното събрание. Поради това е

				<p>който е свързан със статут на работещите в държавната и общинските администрации, докато служителите в институцията на омбудсмана не са държавни служители и не могат да се приравняват по статут на работещите в държавната администрация. Предложеното би представлявало прекомерно ограничаване на трудовите им права като страни по трудови правоотношения спрямо служителите в другите дирекции на институцията. Служителите в държавната администрацията са обвързани със специфичен публичноправен статут, който включва ограничения относно упражняването на допълнителна трудова дейност. Този режим обаче е неприложим към лицата, работещи по трудово правоотношение в институцията на омбудсмана. Те не притежават статут на държавни служители, а са подчинени на общия режим на трудовото право. А ограниченията, характерни за държавната администрация, не следва да бъдат прилагани по аналогия спрямо работници и служители</p>
--	--	--	--	--

и, приети с Резолюция 48/134 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 20 декември 1993 г. 3) В §3. предлагаме да се добави следния текст: „Създава се нова т. 15 в ал. 1: „15. Насърчава правата на човека и основните свободи чрез обучителни програми и изследвания“

Аргументи: С предложението текст се изпълнява препоръка на Подкомитета на ООН за акредитация (SCA) от м. октомври 2025 г. във връзка с ре-акредитацията на институцията на омбудсмана със статут „А“ в пълно съответствие на цитираните Парижки принципи, приети с Резолюция 48/134 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 20 декември 1993 г. 4) Предложената редакция на §4. да отпадне поради следните аргументи: терминът „представители“, добавен към действащата редакция на чл. 24 ал.1 е твърде широк, отнася се за всички физически лица, подаващи жалби и сигнали по общия ред и на практика допуска възможност лица, преследващи нелегитимни цели, да сезират омбудсмана и да получат информация за лицето с

дава се нова алинея 5 със следния текст: “ (5) Лица, подложени на процедури по скрининг или гранични процедури за убежище както и техни представители, неправителствени организации или международни организации, могат да подават сигнали и жалби до омбудсмана във връзка с нарушения на основни права. Омбудсманът е длъжен да разгледа сигнала или жалбата по общия ред за разглеждане и да уведоми подателя за предприетите действия.” Аргументи: Предложеният текст транспонира в националното законодателство чл. 10, т.2, б) на Регламент (ЕС) 2024/1356 в пълнота. 4. В текста на член 28ж думите „и чл. 28г“ да отпаднат поради това, че разпоредбата на чл. 28г не е релевантна към глава 4„б“, а изготвянето на доклад се предлага в нова алинея на чл. 28з (виж следваща т. 5); 5. В чл. 28з се създават нови алинеи 3, 4 и 5 със следния текст: „(3) След извършване на периодична или внезапна проверка омбудсманът като Национален механизъм за наблюдение изготвя доклад.

				<p>работи на 28 ноември 2025 г. становище и финансова обосновка по проекта. В последната ясно посочвам, че: „Според изискванията на чл.10 от Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и чл. 43(4) от Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за установяване на обща процедура за международна закрила, омбудсманът в качеството си на Национален механизъм за наблюдение следва да обезпечи: 1. Провеждането на планирани и внезапни проверки на място в центровете, където се провежда процедурата по скрининг по чл. 28е, ал. 1 от Закона за омбудсмана, които включват: · проверка на отношението към лицата; · проверка на предоставените мерки за закрила; · проверка на достъпа на лицата до ефективни правни средства за защита; · материалните условия; · достъпа до медицинско обслужване; · контактите с външния свят: ·</p>
--	--	--	--	--

				<p>лужебния министър на вътрешните работи и служебния министър на финансите изрично посочих, че към настоящия момент институцията на омбудсмана не би могла да поеме изпълнението на допълнителни правомощия с наличния човешки ресурс поради регистрирана свръх натовареност по изпълнение на основните си функции: към момента от началото на годината до 7 април 2026 г. в институцията са постъпили 5362 жалби от граждани, което е с 286% увеличение спрямо същия период за миналата 2025 година, с 202% увеличение спрямо същия период на 2024 г., със 151% увеличение спрямо същия период на 2023 г., и със 139% увеличение спрямо най-натоварената в това отношение 2022 г. Институцията не разполага и с експерти с посочения по-горе профил. В заключение предлагам в мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за омбудсмана да бъде включена необходимата финансова обосновка във връзка с обезпечаване изпълнението на новите функции. ВЕЛИСЛАВА</p>
--	--	--	--	---